

Polska Federacja
Edukacji w Diabetologii

Organizacja opieki i edukacji
diabetologicznej nad pacjentem z cukrzycą
w leczeniu ambulatoryjnym i stacjonarnym.
Badanie ogólnopolskie.

Szanowna Pani, Szanowny Panie,

Polska Federacja Edukacji w Diabetologii ma zaszczyt zaprosić Państwa do udziału w ogólnopolskim badaniu dotyczącym organizacji opieki i edukacji diabetologicznej nad pacjentem z cukrzycą w leczeniu ambulatoryjnym i stacjonarnym.

W wielu krajach i w Polsce duża część opieki nad pacjentami z cukrzycą spoczywa na barkach pielęgniarek, położnych i edukatorów, którzy odgrywają ważną rolę w zespole interdyscyplinarnym.

Dzięki Państwa zaangażowaniu i udziału w badaniu poznamy rzeczywisty obraz opieki i edukacji diabetologicznej polskiego pacjenta. Tym samym mają Państwo szansę na wskazanie obszarów, które wymagają pilnych zmian systemowych, jakie powinny nastąpić, aby poprawić wyniki zdrowotne pacjentów.

Ankieta jest anonimowa a zebrane w niej informacje zostaną wykorzystane do opracowania ogólnopolskiego raportu. Prosimy o udzielenie odpowiedzi według Państwa najlepszej wiedzy.

Alicja Szewczyk

Przewodnicząca Polskiej Federacji Edukacji w Diabetologii

METRYCZKA

Jeżeli Pani/Pan zatrudniona/y jest u więcej niż jednego pracodawcy proszę o udzielenie odpowiedzi w całej ankiecie zgodnie z głównym miejscem pracy (powyżej 50% czasu pracy).

1. Płeć:

- A. Kobieta
- B. Mężczyzna

2. Wiek:

_____ lat

3. Miejsce zamieszkania:

- A. Wieś
(do 2 tys. mieszkańców)
- B. Małe miasto
(poniżej 20 tys. mieszkańców)
- C. Średnie miasto
(20 – 100 tys. mieszkańców)
- D. Duże miasto
(powyżej 100 tys. mieszkańców)

4. Główne miejsce pracy:

- A. Szpital – oddział (jaki?)

- B. Poradnia (jaka?)

- C. Inne (jakie?)

5. Województwo, w którym mieści się Pani/Pana główne miejsce pracy:

A. dolnośląskie	B. kujawsko-pomorskie	C. lubelskie
D. lubuskie	E. łódzkie	F. małopolskie
G. mazowieckie	H. opolskie	I. podkarpackie
J. podlaskie	K. pomorskie	L. śląskie
M. świętokrzyskie	N. warmińsko-mazurskie	O. wielkopolskie
	P. zachodniopomorskie	

6. Stanowisko w głównym miejscu pracy:

- A. Pielęgniarka naczelną
- B. Pielęgniarka przełożona
- C. Pielęgniarka koordynująca/oddziałowa
- D. Pielęgniarka specjalistka
- E. Edukator ds. diabetologii
- F. Pielęgniarka
- G. Położna
- H. Inne (jakie?) _____

7. Głównym pracodawcą jest:

- A. Placówka państwowa
- B. Placówka prywatna

8. Wykształcenie:

- A. Średnie medyczne
- B. Licencjat pielęgniarstwa/położnictwa
- C. Magister pielęgniarstwa/położnictwa
- D. Inne wyższe (jakie?) _____

9. Specjalizacja:

- A. Specjalizacja w dziedzinie pielęgniarstwa diabetologicznego
- B. Kurs specjalistyczny edukator w cukrzycy
- C. Inne kursy w diabetologii (jakie?) _____

10. Staż pracy w pielęgniarstwie/ położnictwie:

- A. Mniej niż 5 lat
- B. Od 5 lat do 10 lat
- C. Od 11 lat do 20 lat
- D. Od 21 lat do 30 lat
- E. Powyżej 30 lat

CZĘŚĆ A

1 Ilu pacjentów ma Pani/Pan pod opieką w swoim głównym miejscu pracy?
(w skali miesiąca)
/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

- A. Do 50 Pacjentów
- B. 50 – 100 Pacjentów
- C. Powyżej 100 Pacjentów

2 Ilu pacjentów z cukrzycą ma Pani/Pan pod opieką w swoim głównym miejscu pracy?
(w skali miesiąca)
/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

- A. Do 50 Pacjentów
- B. 50 – 100 Pacjentów
- C. Powyżej 100 Pacjentów

3 Pacjenci z cukrzycą przebywający pod opieką w Pani/Pana głównym miejscu pracy, to pacjenci leczeni:

/proszę o zaznaczenie w tabeli poniżej w skali od „0%” (żaden pacjent nie jest leczony tą metodą, poprzez np. „50%” (połowa pacjentów leczona jest tą metodą) do „100%” (wszyscy pacjenci leczeni są tą metodą), ew. „X” (nie potrafię oszacować)
– Wyniki powinny sumować się do 100% pacjentów/

SCHEMAT LECZENIA	% pacjentów pod opieką
A. 1 doustny lek przeciwcukrzycowy	
B. 2 doustne leki przeciwcukrzycowe	
C. 3 doustne leki przeciwcukrzycowe	
D. Insulina bazowa +/- leki doustne	
E. Insulina (2 lub więcej wstrzyknięć lub osobista pompa insulinowa)	
RAZEM	100%

CZĘŚĆ A

4 Jaki jest wiek pacjentów z cukrzycą pozostających pod Pani/Pana opieką w głównym miejscu pracy?

/proszę o zaznaczenie w tabeli poniżej w skali od „0%” (żaden pacjent pod moją opieką nie jest w tym wieku), poprzez np. „50%” (połowa pacjentów pod moją opieką jest w tym wieku) do „100%” (wszyscy pacjenci pod moją opieką są w tym wieku), ew. „X” (nie potrafię oszacować)

- Wyniki powinny sumować się do 100% pacjentów /

ŚREDNI WIEK	% pacjentów pod opieką
A. Do 18 roku życia	
B. Od 19 – 40 roku życia	
C. Od 41 – 50 roku życia	
D. Od 51 – 60 roku życia	
E. Powyżej 60 roku życia	
RAZEM	100%

5 Jakich powikłań związanych z cukrzycą obawiają się najbardziej Pani/Pana pacjenci?
*/proszę o zaznaczenie **maksymalnie 3 odpowiedzi** krzyżykiem w tabeli poniżej/*

POWIKŁANIA	Wybór „x”
A. Zmiany narządu wzroku (retinopatia cukrzycowa, zaćma, jaskra, ślepotą)	
B. Zmiany w nerkach (nefropatia cukrzycowa)	
C. Zawał serca	
D. Udar mózgu	
E. Miażdżyca	
F. Zespół stopy cukrzycowej	
G. Neuropatia	
H. Otyłość	
I. Hipoglikemia	
J. Kwasica ketonowa	

CZĘŚĆ B

1 Z jakich członków składa się zespół opieki diabetologicznej funkcjonujący w Pani/Pana głównym miejscu pracy?

/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

- A. Lekarz, pielęgniarka/położna
- B. Lekarz, pielęgniarka/położna, edukator ds. diabetologii
- C. Lekarz, pielęgniarka/położna, edukator ds. diabetologii, dietetyk
- D. Lekarz, pielęgniarka/położna, edukator ds. diabetologii, dietetyk, psycholog
- E. Lekarz, pielęgniarka/położna, edukator ds. diabetologii, dietetyk, psycholog, rehabilitant
- F. W moim miejscu pracy nie funkcjonuje zespół opieki diabetologicznej
- G. Innych (podaj, jakich?) _____

2 Czy w Pani/Pana głównym miejscu pracy zatrudniony jest w pełnym wymiarze czasu pracy, na jedną zmianę edukator ds. diabetologii?

/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

- A. Tak
- B. Nie
- C. Nie wiem

3 Kto w Pani/Pana głównym miejscu pracy **najczęściej** podejmuje się **wstępnej** edukacji diabetologicznej pacjentów z cukrzycą?

/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

- A. Lekarz
- B. Pielęgniarka
- C. Położna
- D. Edukator ds. diabetologii
- E. Dietetyk
- F. Nie ma wyraźnie wyznaczonej osoby
- G. Są to równie często następujące osoby (podaj, jakie?) _____

4 Kto w Pani/Pana głównym miejscu pracy **najczęściej** podejmuje się **kontynuacji** edukacji diabetologicznej pacjentów z cukrzycą?

/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

- A. Lekarz
- B. Pielęgniarka
- C. Położna
- D. Edukator ds. diabetologii
- E. Dietetyk
- F. Nie ma wyraźnie wyznaczonej osoby
- G. Są to równie często następujące osoby (podaj, jakie?) _____

CZĘŚĆ B

5 Czy w Pani/Pana głównym miejscu pracy pacjenci z cukrzycą mają na stałe zapewnioną pomoc dietetyka?

/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

- A. Tak- zawsze, gdy występuje taka potrzeba
- B. Tylko w wyjątkowych sytuacjach
- C. Nie
- D. Inne (podaj, jakie?)_____

6 Czy w Pani/Pana głównym miejscu pracy pacjenci z cukrzycą mają na stałe zapewnioną pomoc psychologa?

/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

- A. Tak- zawsze, gdy występuje taka potrzeba
- B. Tylko w wyjątkowych sytuacjach
- C. Nie
- D. Inne (podaj, jakie?)_____

7 Czy w Pani/Pana miejscu pracy pacjenci z cukrzycą mają zapewnioną pomoc rehabilitanta?

/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

- A. Tak- zawsze, gdy występuje taka potrzeba
- B. Tylko w wyjątkowych sytuacjach
- C. Nie
- D. Inne (podaj, jakie?)_____

CZĘŚĆ C

- 1** Czy obecnie przeprowadza Pani/Pan edukację diabetologiczną pacjenta w swoim głównym miejscu pracy?
/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/
A. Tak
B. Nie

W przypadku odpowiedzi **TAK** proszę o wypełnienie dalszej **części C** ankiety pytania 2-10.
W przypadku odpowiedzi **NIE** proszę o przejście do **części D** ankiety.

- 2** Ile czasu dziennie zazwyczaj poświęca Pani/Pan na edukację diabetologiczną pacjentów?
/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/
A. Do 15 minut
B. Powyżej 15 minut do 1 godziny
C. Ok. 1- 3 godziny
D. Powyżej 3 godzin
E. Inne (podaj, ile?) _____

- 3** Ile razy w roku zazwyczaj przeprowadza Pani/Pan edukację diabetologiczną z wybranym pacjentem (dotyczy większości Pani/Pana pacjentów)?
/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/
A. Raz w roku
B. Dwa razy w roku
C. Trzy razy w roku
D. 4 i więcej razy w roku
E. Inne (podaj, ile?) _____

- 4** Na jakim etapie edukacja pacjenta z cukrzycą, którą Pani/Pan przeprowadza ma największy wpływ na wyniki zdrowotne pacjentów?
/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/
A. W momencie zdiagnozowania pacjenta
B. W trakcie terapii lekami doustnymi
C. W trakcie leczenia skojarzonego (leki doustne plus insulina)
D. W trakcie intensywnej insulinoterapii
E. Inne (podaj, kiedy?) _____

- 5** W jakich sytuacjach pacjenci z cukrzycą najczęściej czują się zmotywowani do podjęcia edukacji diabetologicznej?
/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/
A. W momencie postawienia diagnozy przez lekarza
B. Po wystąpieniu poważnego powikłania podczas leczenia
C. Przed planowaną zmianą leczenia
(np. kiedy leki doustne nie przynoszą poprawy i należy włączyć insulinę)
D. Po fakcie zmiany leczenia
E. Kiedy wytłumaczy się im, czym jest cukrzyca i jakie niesie ze sobą powikłania
F. Kiedy ich cukrzyca jest pod kontrolą
G. Za namową rodziny, osób bliskich

CZĘŚĆ C

- 6** Jaką formę edukacji diabetologicznej przeprowadza Pani/Pan najczęściej z pacjentem?
/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/
- A. Indywidualna
 - B. Grupowa
 - C. Przekazanie materiałów informacyjnych (broszury, ulotki) do samodzielnego zapoznania się
 - D. Wszystkie wymienione formy

- 7** Czy edukuje Pani/Pan pacjentów według wcześniej sporządzonego planu edukacji?
/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/
- A. Tak
 - B. Nie
 - C. Inne (podaj, dlaczego?) _____

- 8** Czy korzysta Pani/Pan ze standardów, procedur, zaleceń, wytycznych dotyczących edukacji diabetologicznej?
/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/
- A. Tak
 - B. Nie
 - C. Inne (podaj, dlaczego?) _____

- 9** Co według Pani/Pana należy najbardziej poprawić w edukacji diabetologicznej pacjenta?
/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/
- A. Czas trwania szkolenia
 - B. Liczbę sesji szkolenia
 - C. Zakres szkolenia
 - D. Inne (podaj, co np.?) _____

- 10** Czy edukacja diabetologiczna należy do Pani/Pana podstawowych obowiązków?
/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/
- A. Tak - zajmuję się tylko pacjentami z cukrzycą i edukacją w zakresie cukrzycy
 - B. Nie - wykonuję różne prace, w zależności od potrzeb, natomiast edukacja w zakresie cukrzycy jest dodatkowym zadaniem wykonywanym w wolnych chwilach
 - C. Inne (podaj, dlaczego?) _____

CZĘŚĆ D

1 Czy według Pani/Pana edukacja diabetologiczna ma realny wpływ na wyniki zdrowotne i jakość życia pacjentów z cukrzycą?

/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

A. Tak

B. Nie

C. Inne (podaj, dlaczego?) _____

2 W jakim stopniu według Pani/Pana wymienione czynniki mogą wpłynąć na poprawę wyników zdrowotnych pacjentów z cukrzycą?

/proszę o zaznaczenie w tabeli poniżej w skali od „0” (w żadnym stopniu) do „3” (w dużym stopniu), ew. X „nie wiem”/

CZYNNIK	W ŻADNYM STOPNIU W MAŁYM STOPNIU W ŚREDNIM STOPNIU W DUŻYM STOPNIU NIE WIEM				
	0	1	2	3	X
A. Rozwiązania systemowe np. (wprowadzenie rejestru pacjentów z cukrzycą, refundacja nowych terapii, finansowanie porady edukacyjnej przez NFZ)	0	1	2	3	X
B. Miejsce na edukację – gabinet edukacyjny	0	1	2	3	X
C. Czas poświęcony na edukację	0	1	2	3	X
D. Dostępność do materiałów dydaktycznych	0	1	2	3	X
E. Oddzielenie edukacji od innych obowiązków osoby opiekującej się pacjentem z cukrzycą	0	1	2	3	X
F. Dostępność procedur, standardów, wytycznych dotyczących edukacji	0	1	2	3	X
G. Dostępność do pielęgniarki/ położnej/ zajmującej się edukacją/ edukatora ds. diabetologii	0	1	2	3	X
H. Wszystkie ww. czynniki	0	1	2	3	X

3 Czy według Pani/Pana pacjenci z cukrzycą mają odpowiedni dostęp do edukacji diabetologicznej?

/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

A. Tak

B. Nie

C. Inne (podaj, dlaczego?) _____

CZĘŚĆ D

4 Czy według Pani/Pana stanowisko edukatora ds. diabetologii jest ważne w systemie opieki zdrowotnej pacjenta z cukrzycą?

/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

A. Tak

B. Nie

C. Inne (podaj, dlaczego?)_____

5 Ile godzin rocznie powinna obejmować wstępna edukacja diabetologiczna pacjenta leczonego dietą lub dietą i doustnymi lekami hipoglikemizującymi:

/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

A. 1 – 2 godziny na rok

B. 3 – 4 godziny na rok

C. Co najmniej 5 godzin na rok

D. Powinna odbywać się tylko na wyraźną prośbę pacjenta lub lekarza

6 Ile godzin rocznie powinna obejmować wstępna edukacja diabetologiczna pacjenta leczonego insuliną:

/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

A. 1 – 4 godziny na rok

B. 5 – 7 godziny na rok

C. Co najmniej 9 godzin na rok

D. Powinna odbywać się tylko na wyraźną prośbę pacjenta lub lekarza

7 Czy w Pani/Pana miejscu pracy prowadzi się dokumentację procesu edukacji diabetologicznej pacjenta z cukrzycą?

/proszę o zaznaczenie 1 odpowiedzi/

A. Nie dokumentuje się procesu edukacji pacjenta

B. Tak, ale dokumentuje się tylko ilości godzin szkoleniowych u każdego pacjenta

C. Tak, prowadzi się dokumentację godzin i zakresu szkoleń przeprowadzonych z pacjentem

D. Inne (podaj, dlaczego?)_____

DZIĘKUJEMY ZA WYPEŁNIENIE ANKIETY